

Ühtse järelevalvemehhanismi järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi (SREP) metoodika

2016. aasta versioon

Võrdsed võimalused – kõrged järelevalvestandardid – usaldusväärne riskihindamine

- **Võrdsed võimalused:** SREP viiakse läbi **teist korda**, kasutades:
 - **ühtseid meetodeid** ja
 - **ühtset otsuste tegemise protsessi**, mis võimaldas samalaadsete krediitiasutuste laiahaardelist võrdlust ja läbivat analüüsi

- **Kõrged järelevalvestandardid**
 - Järgitakse **Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) suuniseid SREPi kohta**, tuginedes ühtse järelevalvemehhanismi rakendatavatele ja rahvusvaheliste organisatsioonide soovitatud parimatele tavadele
 - **Proportsionaalsus, paindlikkus ja pidev täiustamine**
 - **Järelevalveotsused – mitte üksnes täiendav kapital, vaid ka lisameetmed**, mis võtavad arvesse pankade konkreetseid nõrkusi

- **Usaldusväärne riskihindamine**
 - **Kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete elementide ühendamine**
 - Krediitiasutuste elujõulisuse **terviklik hindamine**, võttes arvesse nende eripärasid
 - **Ettevaatav perspektiiv** (nt 2016. aastal läbi viidud stressitestid)

Sisukord

1 2016. aasta tulemused

2 Õiguslik alus

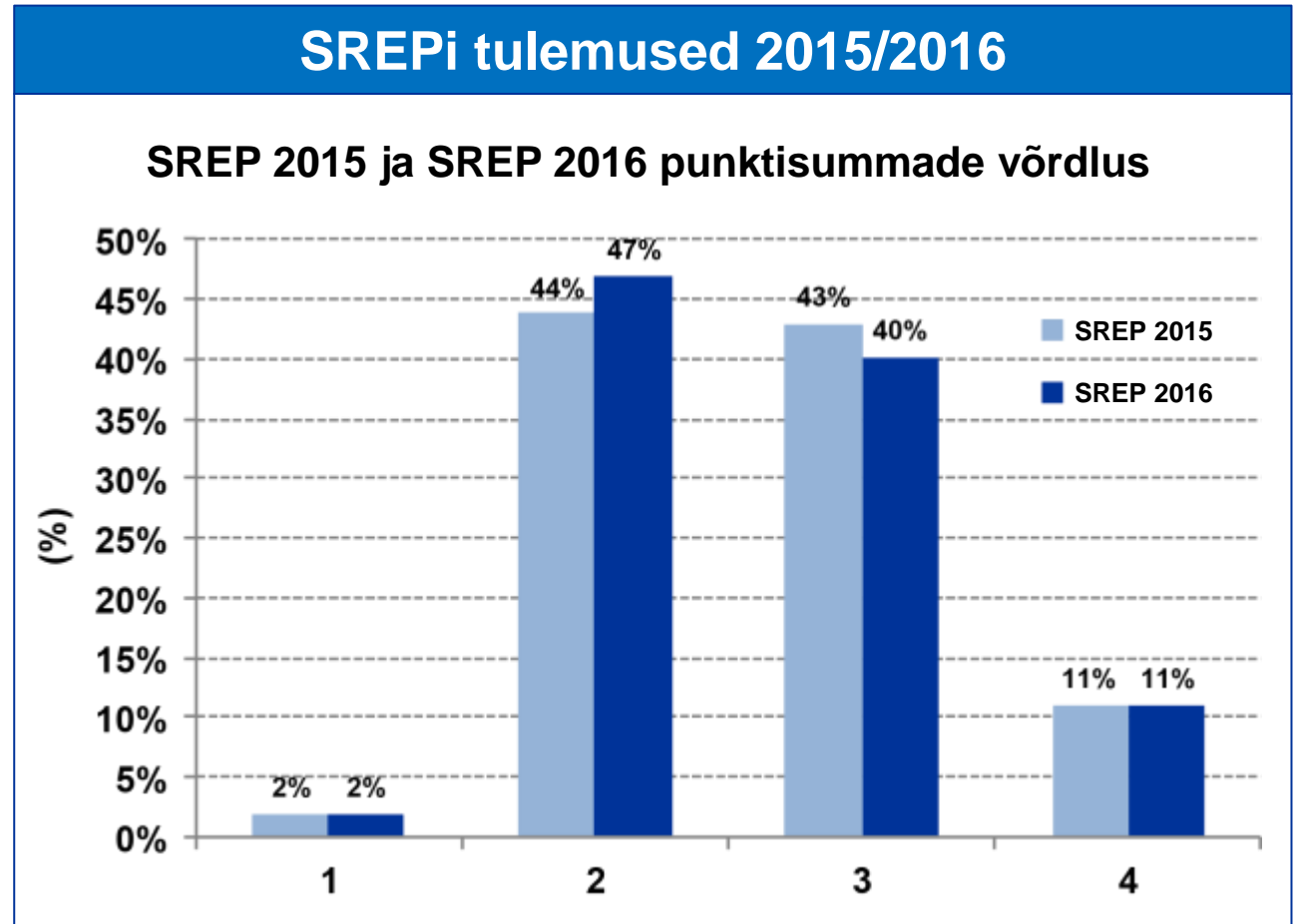
3 Ülevaade

4 Metoodika

5 Kokkuvõte

2016. aastal viis ühtne järelevalvemehhanism läbi SREPi teise tsükli 123 olulise krediidasutuse kohta 19 riigis.

- Kokkuvõttes selgus SREPi käigus, et **riskide jaotumine süsteemis püsib üldjoontes stabiilsena**, kusjuures toimunud on mõned idiosünkraatilised muutused.

Andmed põhinevad pankadel, kelle kohta on vastu võetud SREPi 2016. aasta lõplik otsus seisuga 30. november 2016.

CET1 nõuete üldine järjepidevus 2015. ja 2016. aasta SREPis

- SREPi üldised CET1 nõuded¹ 2017. aasta kohta jäid 2016. aastaga võrreldes samale tasemele.
- Mitmel juhul CET1 nõuded muutusid, et kajastada riskiprofiili arengut (üles- või allapoole).
- Väljamaksete maksimumsumma (MDA) rakendamise lävend alanes keskmiselt 10,2%-lt 8,3%-le. Selle põhjuseks on kapitali liikumine 2015. aasta teisest sambast hiljuti kasutusele võetud 2. samba soovituslikesse nõuetesse, mis väljamaksete maksimumsumma lävendit ei puuduta. 2. samba soovituslikud nõuded hõlmavad ka järelevalvealase riskiga seotud kitsaskohti, mis selgusid stressitestide tulemustest. Ühtlasi ei võetud 2016. aastal arvesse 2. samba kapitali säilitamise puhvri osa, mida ei ole veel täielikult rakendatud.

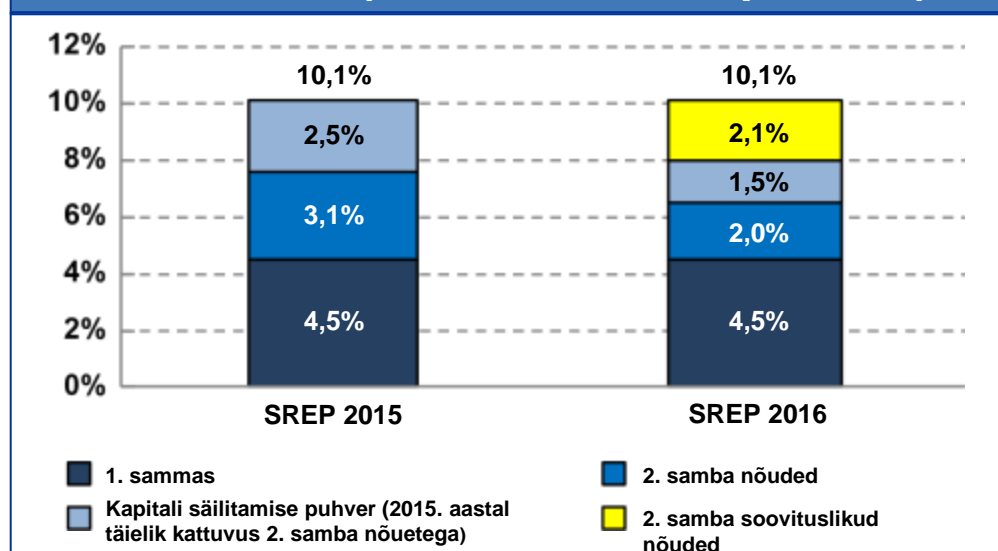
Märkus.

Aritmeetiline keskmine, põhineb SREPi 2016. aasta lõplikel otsustel seisuga 30. november 2016.

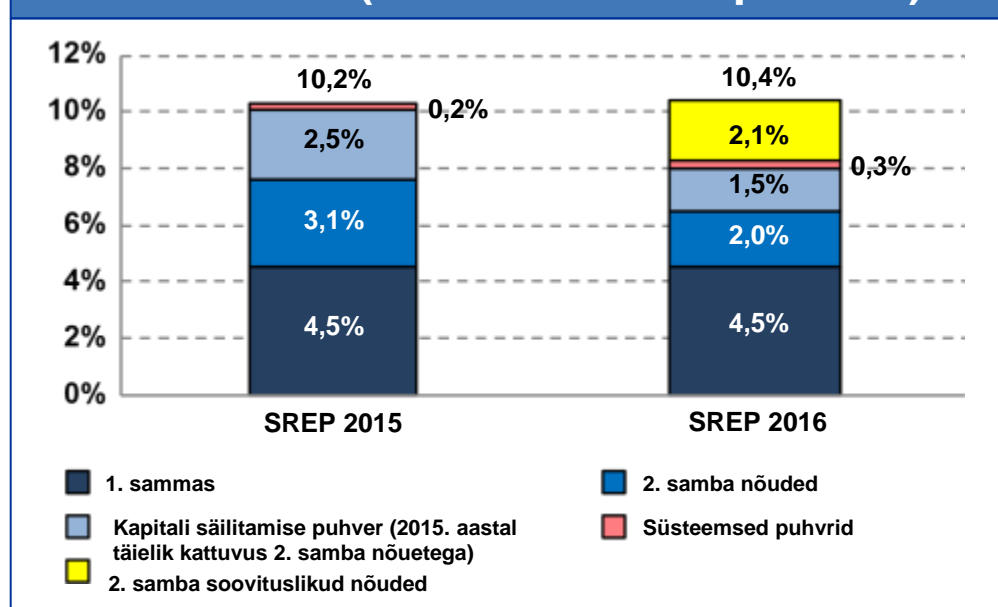
CET1 nõude arvutamisel ei arvestata võimalikku vajadust katta puudujäägid esimese samba täiendavates omavahendites ja teise taseme omavahendites.

¹ välja arvatud süsteemsed puhvrid (G-SII, O-SII ja süsteemse riski puhver)

CET1 nõuded (v.a süsteemsed puhvrid)

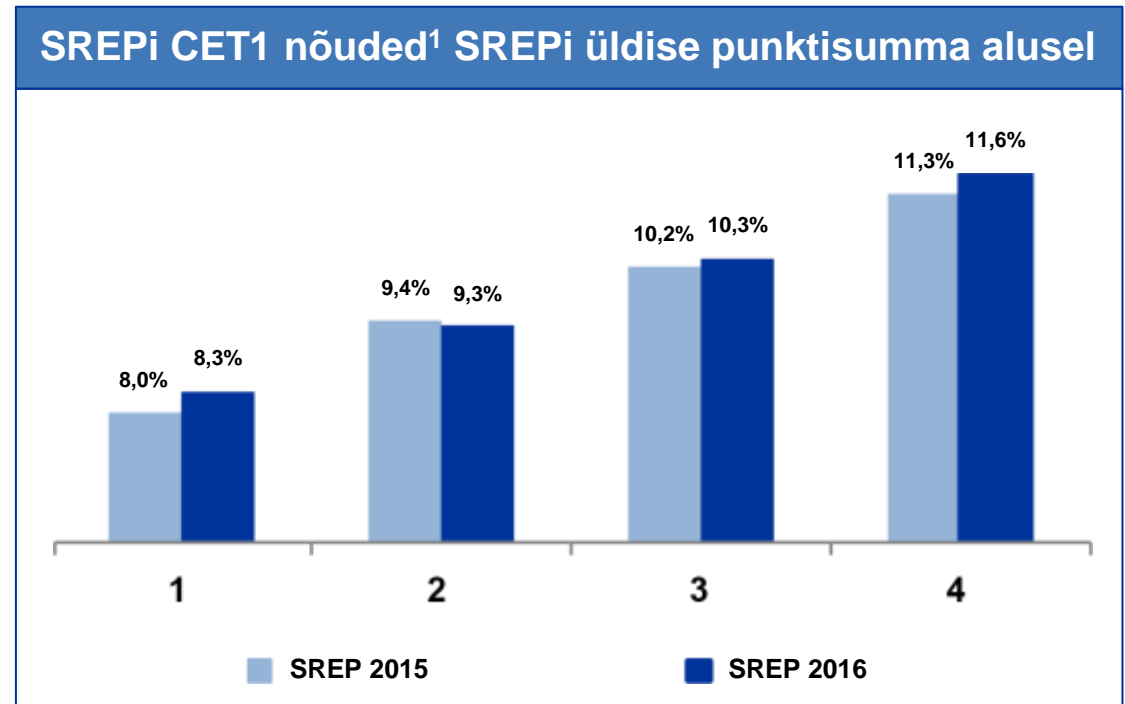

CET1 nõuded (sh süsteemsed puhvrid)

SREPi esimese taseme põhiomavahendite (CET1) nõuded punktisumma järgi võrreldes 2015. aastaga

- 2016. aasta SREPi CET1 nõuete¹ keskmine ja mediaanväärtus on ligikaudu 10%, mis on võrreldav 2015. aasta tasemega.
- 2016. aasta SREPi CET1 nõuded on järjepidevad ning kooskõlas nii SREPi üldiste kui ka 2015. aasta tulemustega.

¹ välja arvatud süsteemsed puhvrid (G-SII, O-SII ja süsteemse riski puhver)

Andmed põhinevad pankadel, kelle kohta on vastu võetud SREPi 2016. aasta lõplik otsus seisuga 30. november 2016.

Likviidsusmeetmed

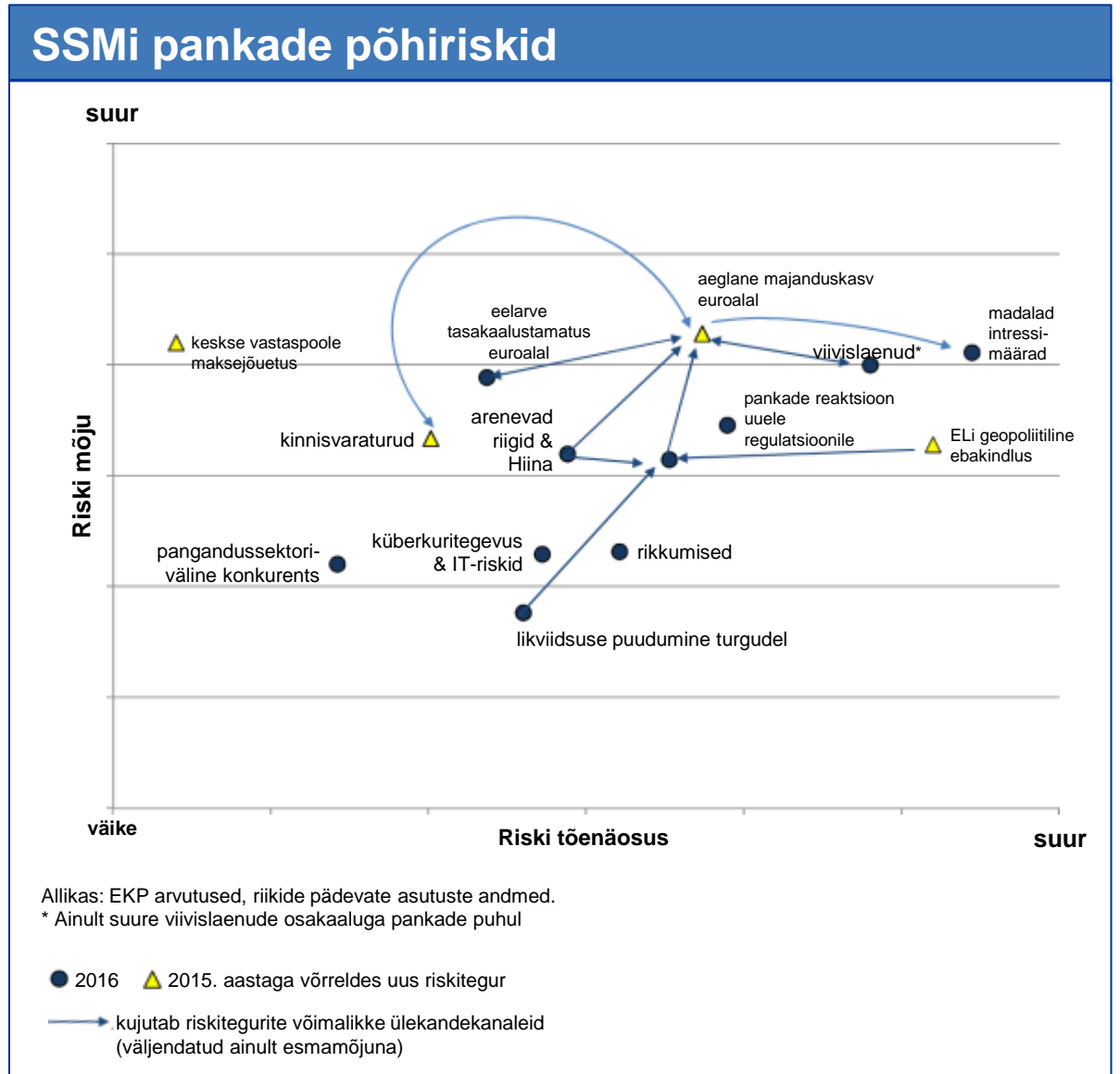
- Suunatud likviidsusmeetmed peamiste puudujääkidega toimetulekuks, nt:
 - liigne tuginemine lühiajalisele hulgirahastamisele;
 - likviidsusriski strateegia ja riskitaluvuse raamistik tuleb integreerida üldisesse riskivalmidusraamistikku;
 - vajadus asjakohasel viisil jälgida ja hallata riske, mis on seotud tagatiste juhtimisega, eelkõige tagatiste kättesaadavuse ja vajadusega stressiolukorras
- Kvantitatiivsed meetmed, nt:
 - kehtivatest miinimumnõuetest kõrgem likviidsuskattekindaja
 - teatud minimaalse toimetulekuperioodi nõue
 - likviidsete varade miinimumsumma nõue

Muud kvalitatiivsed meetmed

- Kvalitatiivsete meetmete tõenäosus suureneb vastavalt pankade riskiprofiilile - kvalitatiivsed meetmed pankadele, kelle üldine punktisumma on 4.
- Kvalitatiivsed meetmed on seotud kõigi SREPi elementidega ning on suunatud konkreetsetele pankadele (nt tuleb parandada juhtimist).
 - juhtorgani kvaliteet ja sõltumatus
 - riskivalmidusraamistiku järjepidevus ja usaldusväarsus, võttes arvesse riskiprofiili

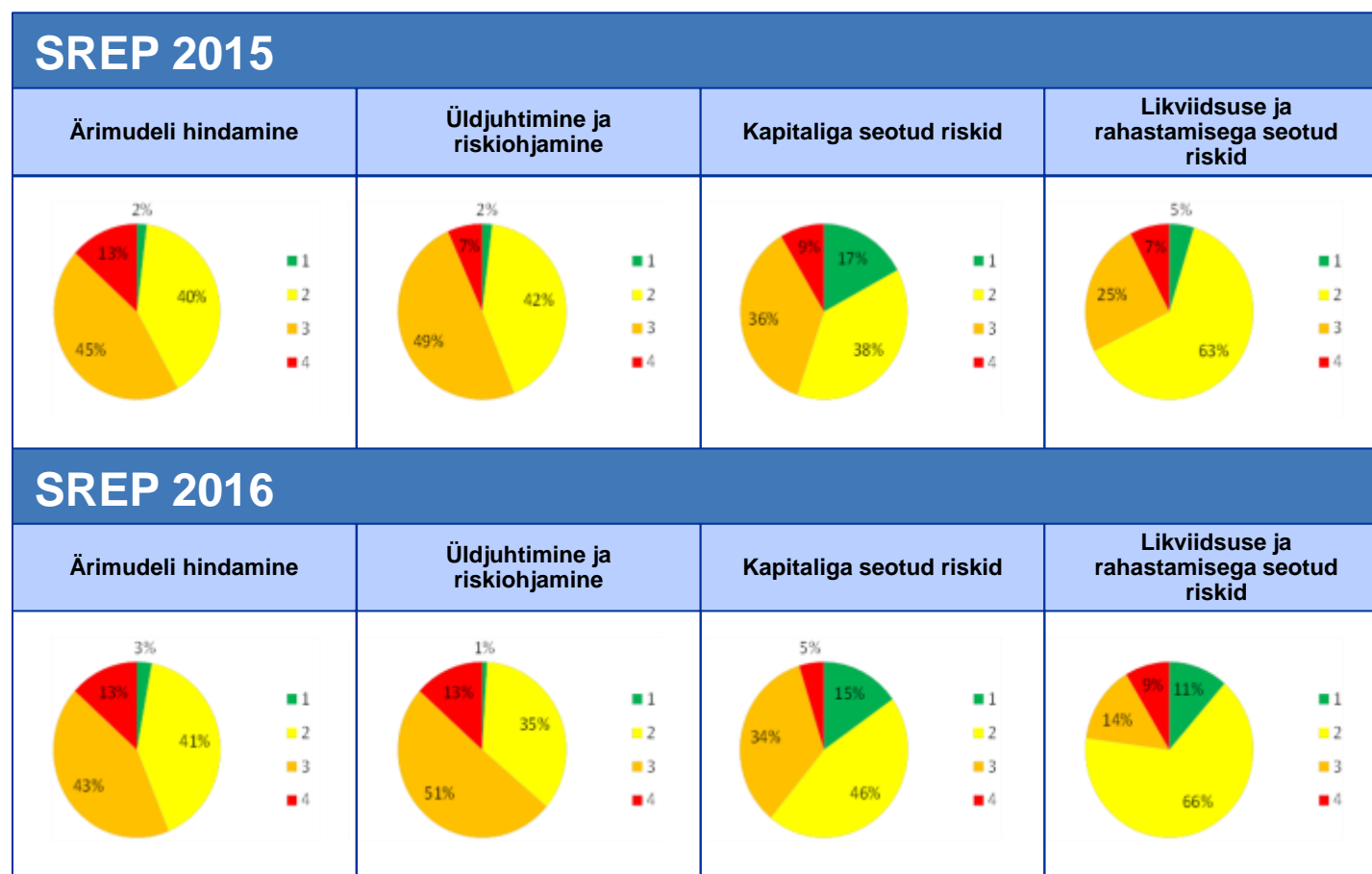
2016. aasta SREPis ilmnesid kasumlikkuse ja kapitali adekvaatsusega seotud probleemid.

- Surve kasumlikkusele:
 - kehv majanduskeskkond
 - pankade netointressitulu (keskmiselt pool kogutulust) stabiilne, kuid edaspidi surve all
 - ülevõimsus ja turu killustatus
- Kapitali adekvaatsust mõjutavad endiselt negatiivselt viivislaenu mõnes riigis, vähendades pankade kasumlikkust

SREPi punktisummade muutused eri kategooriates 2015. ja 2016. aastal

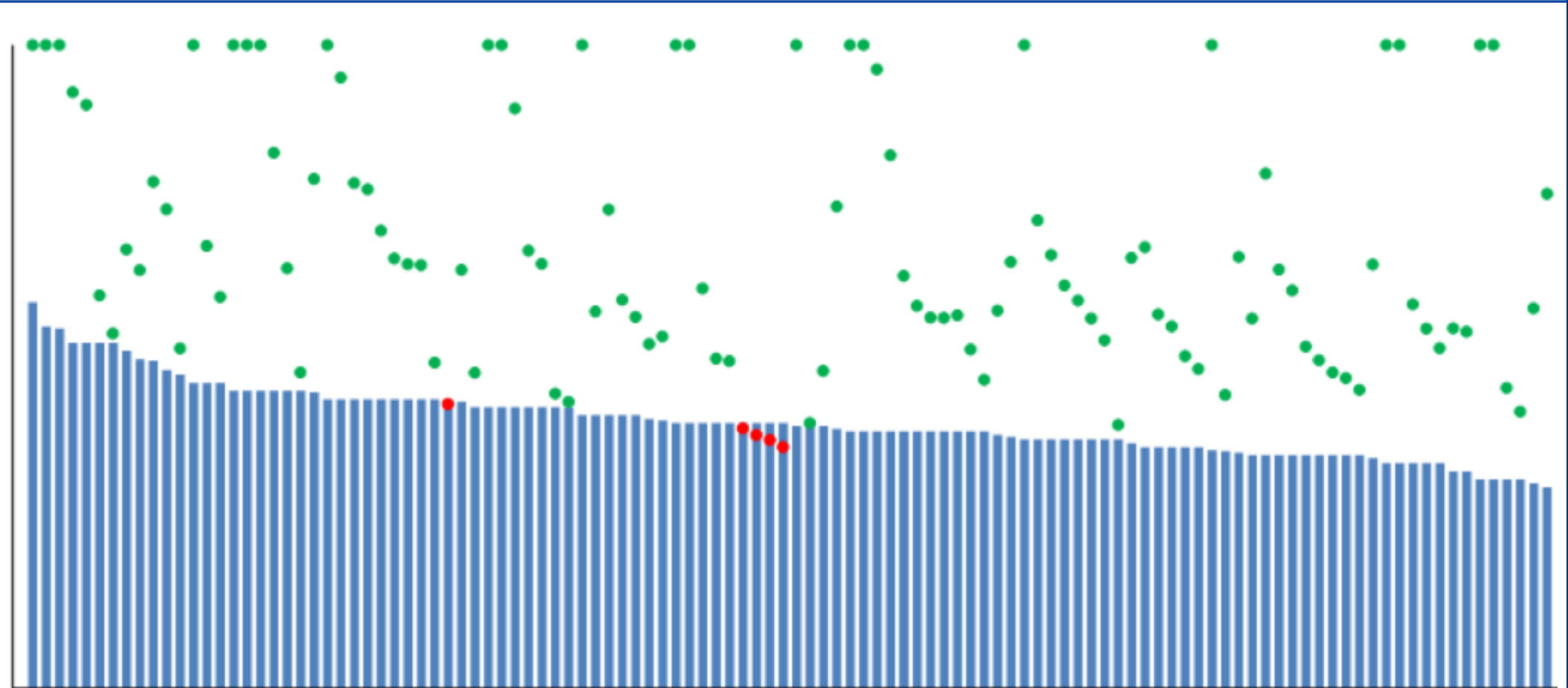
- Peamised murekohad jäävad 2015. aastaga võrreldes samaks: ärimudel, sisejuhtimine ja riskiohjamine ning kapitaliga seotud riskid (eelkõige krediidirisk)
- Sisejuhtimise ja riskiohjamise kehvemad punktisummad põhinevad riskijuhtimise ja riskivalmiduse temaatilise analüüsi tulemustel.

Andmed põhinevad pankadel, kelle kohta on vastu võetud SREPi 2016. aasta lõplik otsus seisuga 30. november 2016.

Enamiku oluliste krediidasutuste kapitalitase ületab praegu CET1 nõudeid ja puhvreid*

Kapitalivaru võrreldes MDA rakendamise lävendiga

CET1 nõuded 2017. aastaks
= 1. sammas + 2. sammas + puhvid

- Pangad, kelle CET1 tase ületab MDA rakendamise lävendi
- Pangad, kelle CET1 tase on MDA rakendamise lävendist madalam

* Põhineb kapitalivarul 2016. aasta teises kvartalis (CET1: arvestamata 1. samba täiendavate esimese ja teise taseme omavahendite puudujääke

Andmed põhinevad pankadel, kelle kohta on vastu võetud SREPi 2016. aasta lõplik otsus seisuga 30. november 2016.

Ühtse järelevalvemehhanismi SREPi metoodikas järgitakse Euroopa Liidu õigust, EBA suuniseid ja parimaid järelevalvetavasid

SREP kapitalinõuete direktiivi artikli 97 kohaselt

...pädevad asutused vaatavad läbi korrad, strateegiad, protsessid ja mehhanismid, mida krediidasutused ja investeerimisühingud on rakendanud, ja hindavad:

- (a) riske, mis krediidasutustel ja investeerimisühingutel on olemas või võivad ilmned;*
- (b) riske, mida krediidasutus või investeerimisühing kujutab endast finantssüsteemile,*
- (c) sellise stressitestimise käigus tuvastatud riske, milles võetakse arvesse krediidasutuse või investeerimisühingu tegevuse laadi, ulatust ja keerukust.*

Regulatiivsed tehnilised standardid (RTS), rakenduslikud tehnilised standardid (ITS) ja EBA suunised

- *Usaldatavusnõuete kohta tehtavaid ühisotsuseid käsitlevad rakenduslikud tehnilised standardid, 16. oktoober 2015*
- *Järelevalvekolleegiumide toimimist käsitlevad regulatiivsed tehnilised standardid ja rakenduslikud tehnilised standardid, 16. oktoober 2015*
- *Suunised järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi ühiste menetluste ning meetodikate kohta (EBA/GL/2014/13), 19. detsember 2014*
- *Euroopa Pangandusjärelevalve arvamus 1. samba, 2. samba ja kombineeritud puhvri nõuete ning väljamaksetele seatud piirangute koostoime kohta, 16. detsember 2015*
- *Euroopa Pangandusjärelevalve selgitus 2016. aasta ELi-ülese stressitesti tulemuste kasutamise kohta SREPis, 1. juuli 2016*

Baseli pangajärelevalve komitee ja finantsstabiilsuse nõukogu põhimõtted

EKP ja 19 riigi järelevalvetöötajad valmistasid ühtse järelevalvemehhanismi olulisi krediidasutusi käsitlevad SREPi otsused ette ühtse protsessi alusel

1. Ettevalmistamine

3. Otsus*

2. Hindamine

3. SREP 2016 ajakava

1. Ettevalmistused
 - ✓ Kolleegiumite moodustamine
 - ✓ Järelevalvearuandluse andmete ning ICAAPi/LAAPiga seotud andmete kogumine
2. Hindamine
 - ✓ Hinnangud
 - ✓ Kolleegiumite kohtumised, et arutada gruppide/üksuste hinnanguid
 - ✓ Horisontaalsed analüüsid
3. Otsus
 - ✓ Järelevalvealane dialoog
 - ✓ Järelevalvenõukogu kiidab heaks SREPi otsuste eelnõud
 - ✓ Õigus olla ära kuulatud
 - ✓ Kolleegiumite kohtumised (vajadust mööda)
 - ✓ EKP nõukogu kiidab heaks SREPi lõplikud otsused

2016

I kv

II kv

III kv

IV kv

* Märkus. Lõplik otsus tehakse kooskõlas menetlusega, millega antakse krediidasutusele õigus olla ära kuulatud, ja kooskõlas EKP nõukogu vastuväidete mitteesitamise menetlusega.

Vajalik infrastruktuur loodi vähem kui aastaga

- Ühtne integreeritud IT-süsteem
- Turvaline teabevahetus kõigi järelevalvetöötajate vahel
- Pangaandmete kvaliteedi kontroll kahel tasandil: riiklikes pädevates asutustes ja EKP
- Riiklike pädevate asutuste ja EKP ressursside täielik rakendamine
- Metoodika põhjalik katsetamine

SREP kui võtmetähtsusega projekt

- Ühtne ajakava
- Projekti juhtimise eest vastutab kõrgem juhtkond
- EKP mikrotasandi usaldatavusjärelvalve IV peadirektoraat vastutab projekti juhtimise, metoodika väljatöötamise ja horisontaalse järjepidevuse eest
- Riiklike pädevate asutuste ja EKP eksperditeadmiste täielik rakendamine eeskätt metoodika väljatöötamisel – mikrotasandi usaldatavusjärelvalve IV peadirektoraadi korraldatud teemaseminarid ja infokoosolekud

- ➔ SREP viidi läbi **täpselt nii**, nagu kavandatud
- ➔ SREPi läbiviimiseks on loodud IT-süsteemid

Moodulipõhine metoodika kooskõlas EBA suunistega

SREPi metoodika lühiülevaade: neli põhielementi

SREPi otsus

Kvantitatiivsed kapitalimeetmed

Kvantitatiivsed likviidsusmeetmed

Muud järelevalvemeetmed

SREPi üldhinnang – terviklik lähenemine
→ punktisumma + põhjendus/põhijäreldused

Ärimudeli elujõulisus ja jätkusuutlikkus

Üldjuhtimise ja riskiohjamise asjakohasus

Kategooriad: nt krediidi-, turu-, operatsioonirisk ja pangaportfelli intressirisk

Kategooriad: nt lühiajaline likviidsusrisk, rahastamise jätkusuutlikkus

1. Ärimudeli hindamine

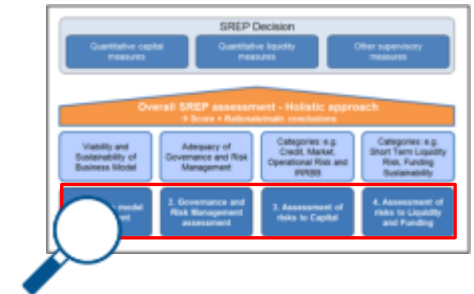
2. Üldjuhtimine ja riskiohjamise hindamine

3. Kapitaliga seotud riskide hindamine

4. Likviidsuse ja rahastamisega seotud riskide hindamine

Andmeid kasutatakse järelevalvealase kontrolliprogrammi koostamisel

SREPI kõigi nelja elemendi puhul järgitakse ühtset loogikat, mis tagab riskihinnangute usaldusväärsuse

Kõigi nelja elemendi puhul viiakse jooksev riskihindamine läbi kolmes etapis

1. etapp Andmete kogumine	2. etapp Automaatne lähtepunktisumma	3. etapp Järelevalve-hinnang
<p>Põhiallikad:</p> <ul style="list-style-type: none"> ITSi kohased kvartaliaruanded Lühiajalise analüüsi aruanded 	<ul style="list-style-type: none"> Riskitaseme arvestamine punktides Riskikontrolli meetmete vormiline vastavuskontroll 	<p>Lisateguritel põhinevad kohandused, milles võetakse arvesse panga eripärasid ja keerukust</p>

Riskitase (RT) vs riskikontroll (RK)

	1. Ärimudel	2. Sisejuhtimine ja riskiohjamine	3. Kapitaliga seotud riskide hindamine	4. Likviidsusriski hindamine
RT	✓	PA	✓	✓
RK	PA	✓	✓	✓

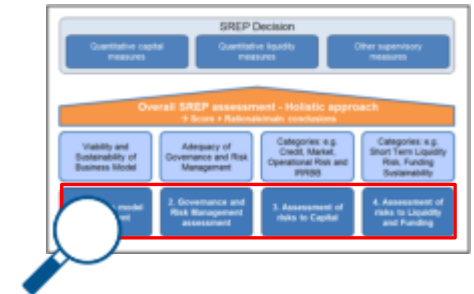
Koondhinne (RT + RK)

PA = pole asjakohane

Järelevalvealase sekkumise ulatus otsustatakse panga riskiprofiili ja suuruse põhjal.

Piiratud hinnang

- Neljaastmelisel skaalal on tagatud õiglane paindlikkus: 2. etapi punktisummat saab järelevalvehinnangu alusel suurendada ühe punkti võrra ja vähendada kahe punkti võrra.
- Tagab, et omavahel on tasakaalus:
 - ühtne protsess, mis kindlustab järjepidevuse kogu ühtse järelevalvemehhanismi raames ja määrab kindlaks lähtepunkti,
 - ning vajalik järelevalvehinnang, milles võetakse arvesse krediitiasutuse eripärasid ja keerukust.
- Kohandusi saab teha mõlemas suunas ja ühised järelevalverühmad dokumenteerivad need täiel määral asjakohases IT-süsteemis.
- Reeglina ei tohi piiratud hinnangust kõrvale kalduda.
- Ühised järelevalverühmad kasutavad piiratud hinnangut **tõhusalt kõigi** riskikategooriate puhul **mõlemas suunas**: 2. etapi punktisumma suurendamiseks ja vähendamiseks.

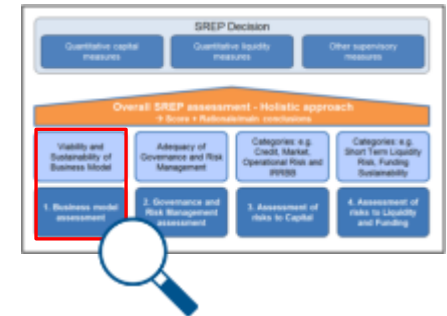
Piiratud hinnangu skaala

		3. etapi punktisumma			
		1	2	3	4
2. etapi punktisumma	1	Võimalik arvutada 3. etapi punktisumma	Võimalik arvutada 3. etapi punktisumma	Võimalik arvutada 3. etapi punktisumma	3. etapi punktisumma arvutamine on välistatud
	2	Võimalik arvutada 3. etapi punktisumma	Võimalik arvutada 3. etapi punktisumma	Võimalik arvutada 3. etapi punktisumma	Võimalik arvutada 3. etapi punktisumma
	3	3. etapi punktisumma arvutamine on välistatud	Võimalik arvutada 3. etapi punktisumma	Võimalik arvutada 3. etapi punktisumma	Võimalik arvutada 3. etapi punktisumma
	4	3. etapi punktisumma arvutamine on välistatud	3. etapi punktisumma arvutamine on välistatud	Võimalik arvutada 3. etapi punktisumma	Võimalik arvutada 3. etapi punktisumma

■ Võimalik arvutada 3. etapi punktisumma
■ 3. etapi punktisumma arvutamine on välistatud

Ärimudel

- Põhivaldkondade (nt põhitegevusalade) kindlaksmääramine
- Ettevõtluskeskkonna hindamine
- Pikaajalise strateegia ja finantsplaanide analüüs
- Ärimudeli hindamine:
 - elujõulisus (1 aasta jooksul)
 - jätkusuutlikkus (3 aasta jooksul)
 - jätkusuutlikkus majandustsükli vältel (rohkem kui 3 aasta jooksul)
- Peamiste nõrkuste analüüs

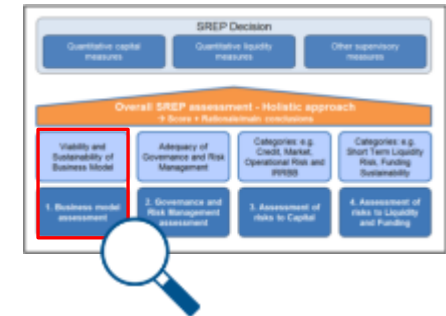
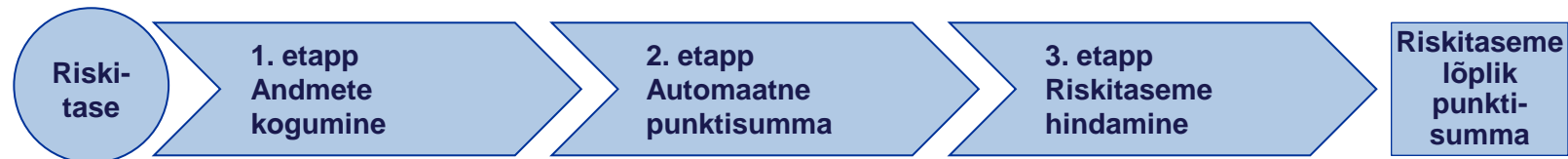

Tuvastatud ärimudelite näited

- Kontohaldur
- Hajutatud laenuportfelliga laenuandja
- Jaelaenude andja
- Väike universaalpank
- Eriotstarbeliste laenude andja
- Universaalpank

➔ Alus: EBA SREPi suuniste artiklid 55–57

Ärimudel

1. etapp

- Andmete kogumine ja ärivaldkondade olulisuse määramine

2. etapp

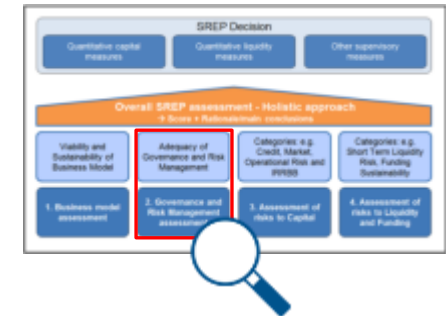
- Automaatne lähtepunktisumma, mis põhineb varade tootlusel, kulude ja tulude suhtarvul jne

3. etapp

- Põhjalik analüüs
- Tulemusi kasutatakse 2. etapi punktisumma kohandamiseks, võttes arvesse panga eripärasid

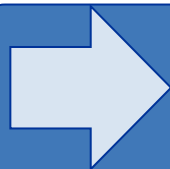
Sisejuhtimine ja riskiohjamine

- Sisejuhtimise raamistik (sh peamised kontrolliüksused, nagu riskiohjamine, siseaudit ja vastavuskontroll)
- Riskiohjamise raamistik ja riskikultuur
- Riski infrastruktuur, siseandmed ja aruandlus
- Tasustamispõhimõtted ja -tavad

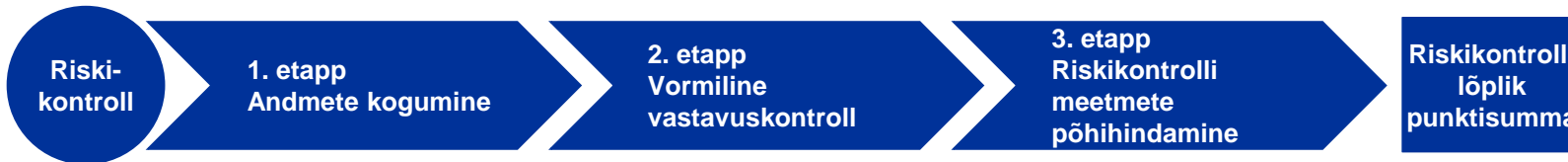
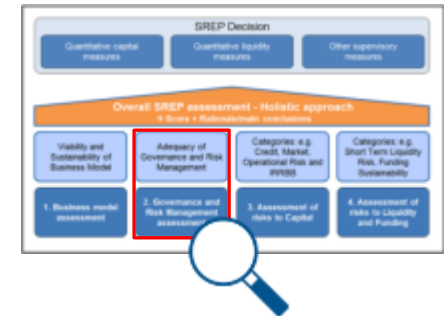
Kaks näidet olulisematest küsimustest

- Kas ettevõttes on vastavuskontrolliüksus, mille funktsioonid on lahutatud äriülesannete täitmisest ja mis toimib sellest sõltumatult?
- Kas ettevõttes on mehhanism, mis tagab, et kõrgem juhtkond saab tegutseda õigel ajal, et tõhusalt juhtida ja vajaduse korral leevendada olulisi negatiivseid riskipositsioone, eriti neid, mis lähenevad heakskiidetud riskivalmiduse tasemele või riski piirmääradele või ületavad neid?

Alus: EBA SREPi suuniste artiklid 81–82

Sisejuhtimine ja riskiohjamine

1. etapp

- **Andmete kogumine, nt riskijuhtimise ja riskivalmiduse temaatilise analüüsi kaudu**

2. etapp

- **Kapitalinõuete direktiivi sätetele vastavuse kontrollimine**
- **Konkreetset analüüsitakse nt:**
 - organisatsioonilist struktuuri
 - siseauditit
 - vastavuskontrolli
 - tasustamist
 - riskivalmidust
 - riski infrastruktuuri
 - aruandlust

3. etapp

- **Põhjalik analüüs**
- **Tulemusi kasutatakse 2. etapi vastavuskontrolli tulemuste kohandamiseks, võttes arvesse panga eripärasid**
- **Riskijuhtimise ja riskivalmiduse temaatilise analüüsi tulemuste kasutamine**

Kapitaliga seotud riskid

Kolm vaatenurka (kolm moodulit)

1. moodul Järelevalve vaatenurk

Neli riskikategooriat:
krediidi-, turu- ja
operatsioonirisk ning
pangaportfelli
intressirisk

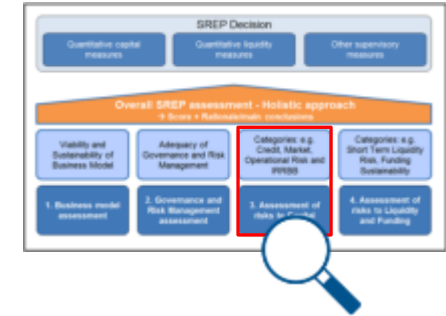
- ✓ Andmete kogumine
- ✓ Riskikategooriate lähtepunktisummad
- ✓ Põhjalik analüüs

2. moodul Panga vaatenurk

- ✓ Andmete kogumine, nt sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) aruanded
- ✓ Alushinnang: kontrollitakse, kasutades asendusnäitajaid kooskõlas EBA suunistega*
- ✓ Põhjalik analüüs

3. moodul Ettevaatav perspektiiv

- ✓ Andmete kogumine: pangasisesed stressitestid
- ✓ Alushinnang: järelevalvealased stressitestid
- ✓ Põhjalik analüüs

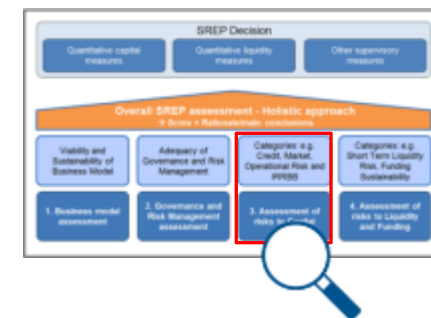
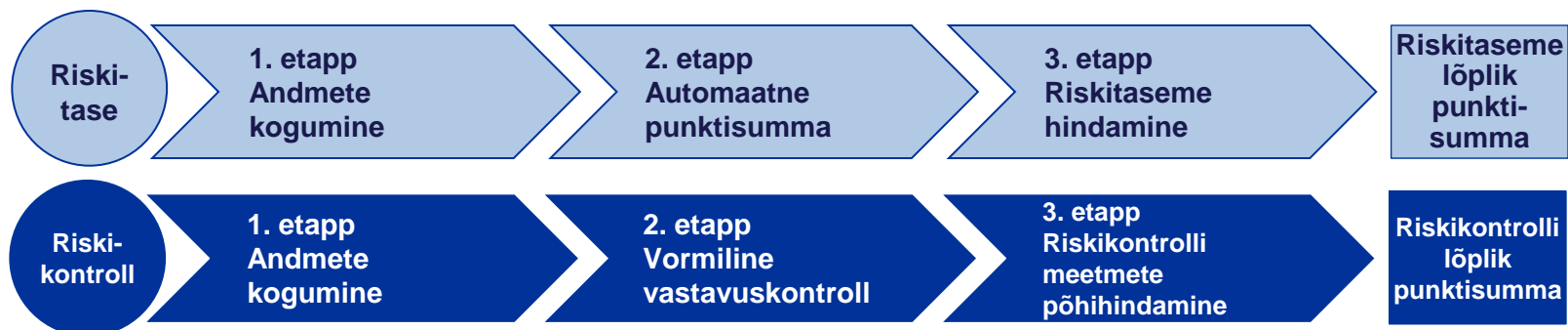
SREP 2016

- ✓ SREPi vahendeid täiendasid järelevalvealased stressitestid
- ✓ ICAAP aruannete esitamine jätkuvalt väga ebaühtlane

Alus: EBA suunised SREPi kohta

* Ühtse järelevalvemehhanismi asendusnäitajatena kasutatakse järelevalve võrdlusaluseid, mis on sätestatud EBA suunistes SREPi kohta (artikkel 335).

Kapitaliga seotud riskid – 1. moodul

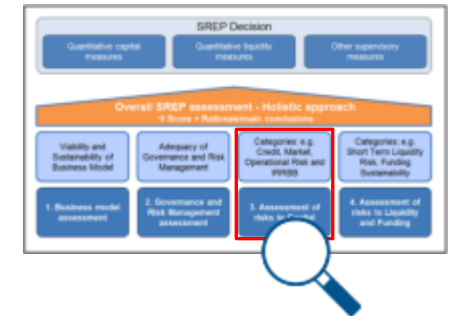

Konkreetses riskiteguri süvaanalüüs **krediidiriski** näitel

1. etapp	2. etapp	3. etapp
<p>➤ Riskitase</p> <ul style="list-style-type: none"> Rühm kindlaksmääratud näitajaid, mis arvutatakse rakenduslike tehniliste standardite ja lühiajalise analüüsi andmete põhjal <p>➤ Riskikontroll</p> <ul style="list-style-type: none"> Andmete kogumine 	<p>➤ Riskitase</p> <ul style="list-style-type: none"> Eri valdkondadest saadud automaatne punktisumma <ul style="list-style-type: none"> Kvaliteet (nt viivislaenude suhtarv) Kaetus (nt eraldised) <p>➤ Riskikontroll</p> <ul style="list-style-type: none"> Vastavuskontroll: sisejuhtimine, riskivalmidus, riskiohjamine ja siseaudit (eelkõige seoses krediidiriskiga) 	<p>➤ Riskitase</p> <ul style="list-style-type: none"> põhjalik analüüs, nt: <ul style="list-style-type: none"> Hetkeriskipositsioon ja suundumus Pikaajaline vaade Võrdlus samalaadsete krediidasutustega eri alakategooriate süvaanalüüs, nt: <ul style="list-style-type: none"> Mittefinantsettevõtete portfellid Kodumajapidamiste portfellid <p>➤ Riskikontroll</p> <ul style="list-style-type: none"> Põhjalikum analüüs, eeskätt tänu spetsiaalsetele kohtumistele pangaga

Kapitaliga seotud riskid – 2. moodul

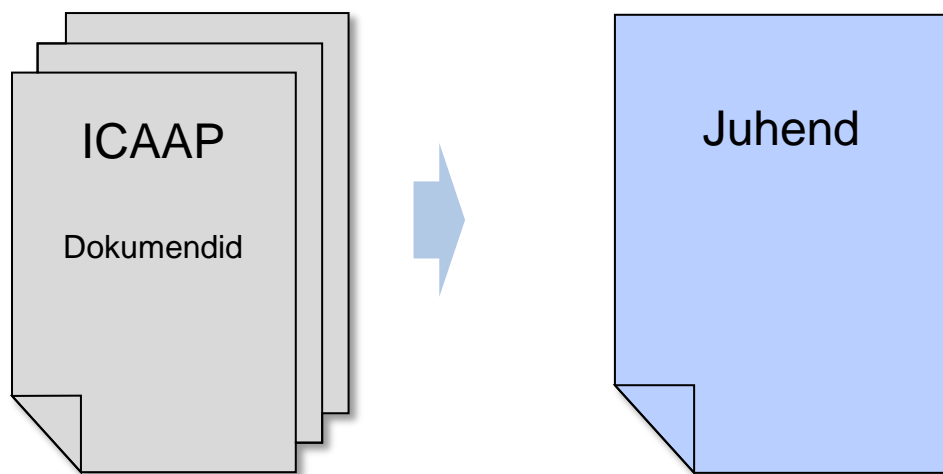
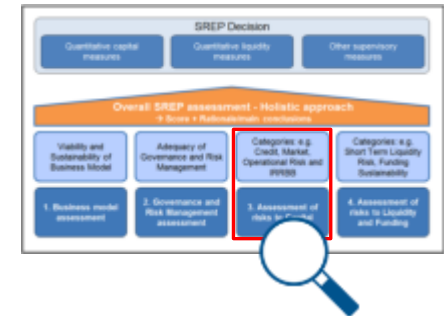
- Kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) usaldusvärsuse analüüs
- 8. jaanuaril 2016 avaldati EKP ootused ICAAPi suhtes ja ühised järelevalverühmad:
 - hindavad kogu protsessi usaldusvärsust – *kvalitatiivne hinnang*;
 - kontrollivad ICAAPi andmeid ühtse järelevalvemehhanismi asendusnäitajate abil – *kvantitatiivne hinnang*;
 - koostavad 2. mooduli hinnangu, mida kasutatakse üldise kapitali adekvaatsuse hinnangu koostamisel.

EKP ootused ICAAPi suhtes

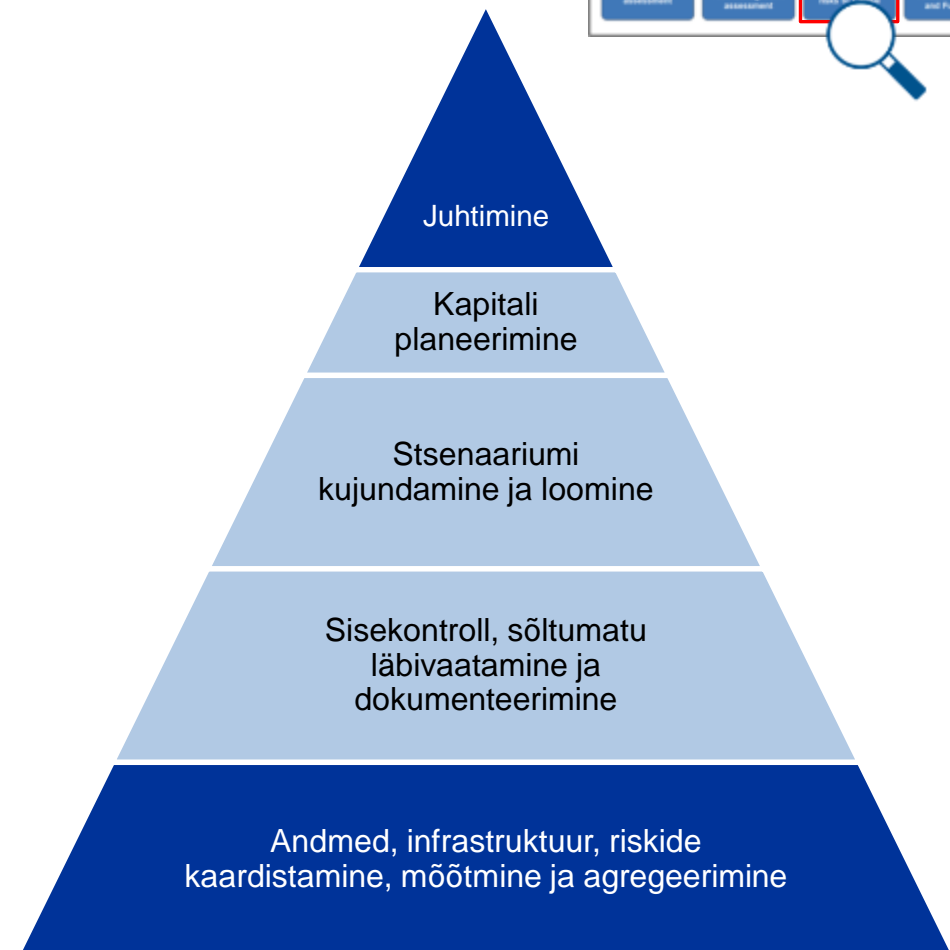
- Sisuline vastavus EBA suunistele ICAAPi ja ILAAPi kohta
- Sisedokumentid tuleb esitada koos juhendiga
- Riskiandmed tuleb esitada ettenähtud vormil
- 1. samba ja ICAAPi andmed tuleb kooskõlastada
- Juhtorgani poolt allkirjastatud kokkuvõtted kapitali adekvaatsuse kohta, millele on lisatud ICAAPi tulemuste analüüs

ICAAP – kvalitatiivne hinnang

Pangasisesed dokumendid vastavalt EBA suunistele

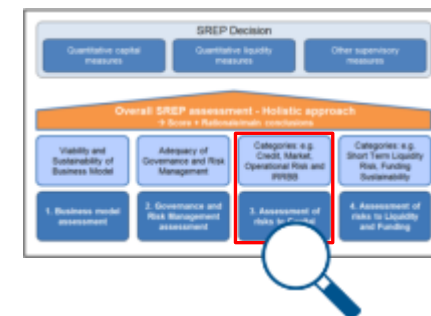
Kavandatud EBA suuniste osana, et hõlbustada ühise järelevalverühma ligipääsu pangasisestele dokumentidele

Ühise järelevalverühma läbiviidud hindamine

→ Otsus ICAAPi usaldusväarsuse kohta

ICAAP – kvantitatiivne hinnang

Riskiandmed

Riski määratlus ja ICAAP hinnangud vastavalt panga enda riskiklassifikatsioonile

Mapping of internal risk categories to SSM risk map and information on internal capital

Please provide the information and data only as internally available. Do not change or produce internal numbers only for filling column 1.5 of the template. If the cell is not applicable to the institution, please complete as "na" for not applicable. Only white cells can be filled in.

SSM Risk Map		ICAAP information				
1.1 Risk categories	1.2 Risk sub-category (thereof...)	1.3 Name of internal risk category as currently covered in ICAAP (please use categories and sub-categories as available internally and map them to the given risk categories and sub-categories as possible; for risk categories or sub-categories not covered in the SSM risk map please use the rows named "Residual")	1.4 Short description of internal Risk category (including sub-categories that may be included)	1.5 ICAAP estimate - internal capital needed (by view) in EUR (please only provide numbers as internally available)	1.6 Have there been material changes in scope or quantification methodology for this risk category / sub-category since the last reporting date? (y/n)	1.7 PS link to document quant method (the doc. in the e-pack)
Credit risk						
	credit risk (please use this row in case several sub-categories are quantified together, i.e. no separate estimates are available)					
	default risk					
	credit concentration risk					
	PF lending risk					
	Securitisation risk					
	Country risk (includes transfer & other risks)					
	settlement and delivery risk					
	residual risk					
	migration risk					

Asendusnäitajad*

- Esitage kapitalivajaduse ligikaudne väärtus
- Võimaldage ühistel järelevalverühmadel kaaluda asutuste hinnanguid laiemas kontekstis ja edendada järelevalvealast dialoogi
- Ärge esitage üht riskinäitajat, vaid ligikaudsed vahemikud, mis võimaldavad ühistel järelevalverühmadel iseseisvalt tuletada riskipõhised kapitalinäitajad

Hindamine

- Sisemise kapitali korrigeeritud näitaja (kapitalinõuded)
- Vähemalt 1. samba nõuded
 - Ei ole riskidevahelist hajutatust

Dialoog pankadega

* Kontsentratsioonirisk (allika- ja sektoripõhine), tururisk, krediidirisk, pangaportfelli intressirisk

Kapitaliga seotud riskid

- Ettevaatav perspektiiv
- 2016. aastal viidi läbi kaks ulatuslikku stressitesti

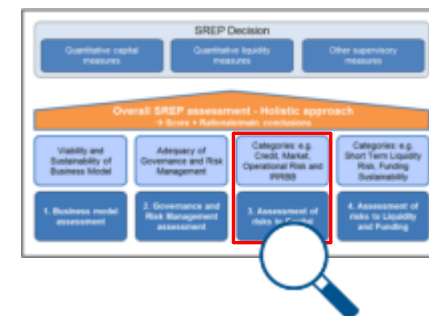
EBA teostatav ELi-ülene stressitest

- 37 ühtse järelevalvemehhanismi olulist krediidasutust
- Tulemuste avaldamine
- EBA koordineeritud ELi-ülene stressitest koostöös Euroopa Komisjoni, ESRNi, EKP ja riiklike pädevate asutustega
- Ajakava: märts – juuli 2016

SSMi SREPi stressitest

- 56 ülejäänud ühtse järelevalvemehhanismi olulist krediidasutust¹
- Tulemusi ei avaldata
- Koordineerijad EKP ja SSM
- Ajakava ja metoodika üldjoontes kooskõlas EBA stressitestiga

Eesmärgid

- Hinnati **finantsasutuste vastupanuvõimet** turu ebasoodsatele arengusuundumustele.
- **Panus üldisesse SREPi**, et tagada krediidasutuste kapitali ja likviidsuse adekvaatsus ning usaldusväärsed siseprotsessid ja riskide maandamise menetlused.
- Tagas kõigi SSMi järelevalve alla kuuluvate oluliste krediidasutuste **võrdse kohtlemise**.

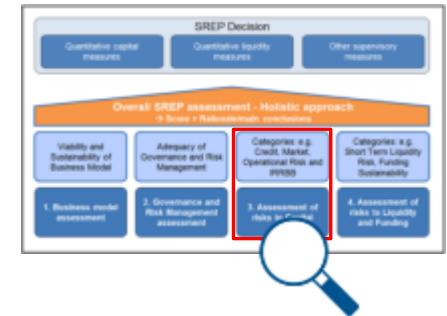
Mõlema testi tulemusi kasutati SSMi SREPi

1) EBA ja SSMi SREPi stressitestide valimisse kuuluvate oluliste krediidasutuste koguarv ei võrdu SSMi järelevalve alla kuuluvate oluliste krediidasutuste koguarvuga, kuna kehtivad mõned erandid (nt pangad, kelle suhtes tehti põhjalik hindamine 2015. või 2016. aastal, või olulised krediidasutused, mis on teiste SSMi kuuluvate oluliste krediidasutuste tütarettevõtjad, on juba hõlmatud kõrgeimal konsolideerimistasandil).

Kapitaliga seotud riskid

Nagu EBA 1. juulil 2016 teatas, koosnevad SREPi otsused **2. samba nõuetest (P2R)** ja **2. samba soovituslikest nõuetest (P2G)**.

- Pangad peavad täitma **2. samba soovituslikke nõudeid**, mis ületavad **siduvate kapitalinõuete** (miinimum- ja täiendavad kapitalinõuded) taset ning kehtestatakse lisaks kombineeritud puhvri nõuetele.
- Kui pank **2. samba soovituslikke nõudeid ei täida**, **ei võta järelevalveasutus automaatselt meetmeid** ning samuti **ei kehtestata sellest lähtuvalt MDA rakendamise lävendit**. Selle asemel määratakse iga panga olukorrale vastavad peenhäälestatud järelevalvemeetmed.
- Lõplike meetmete hindamiseks **vaatleb järelevalvenõukogu eraldi iga juhtumit, mil pank ei täida 2. samba soovituslikke nõudeid**.

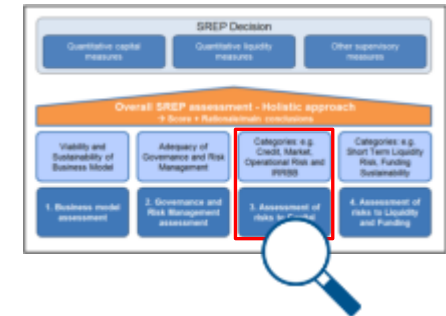
Kapitaliga seotud riskid

Stressitestil on tähtis roll SREPi protsessis:

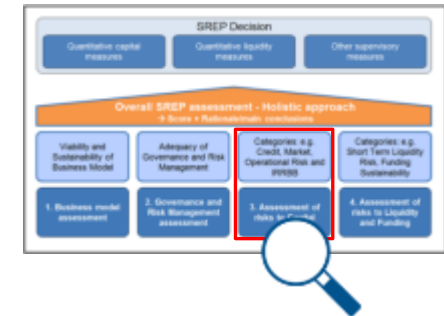
- Stressitesti **kvalitatiivseid tulemusi** kasutatakse **2. samba nõuete kindlaksmääramisel**, pidades eelkõige silmas riskijuhtimise elementi.
- Negatiivse stressitesti **kvantitatiivne mõju** on üks **sisendtegur, mida kasutatakse 2. samba soovituslike nõuete suuruse kindlaksmääramisel**.

2. samba soovituslike nõuete määramisel võetakse **terviklikus ülevaates** arvesse erinevaid tegureid, näiteks:

- üldjuhul **kapitali kahanemist** stressitesti hüpoteetilises **negatiivses stsenaariumis**;
- konkreetse krediidasutuse **spetsiifilist riskiprofiili** ja selle **tundlikkust stressistsenaariumite suhtes**;
- **vahepealseid muutusi krediidasutuse riskiprofiilis** alates tähtaja (31. detsember 2015) möödumisest ning **panga võetud meetmeid** riskitundlikkuse leevendamiseks (nt mõningate varade müük jne).

Negatiivse stressitesti tulemused halvimate näitajatega aasta alusel ainult 2. samba soovituslikes nõuetes

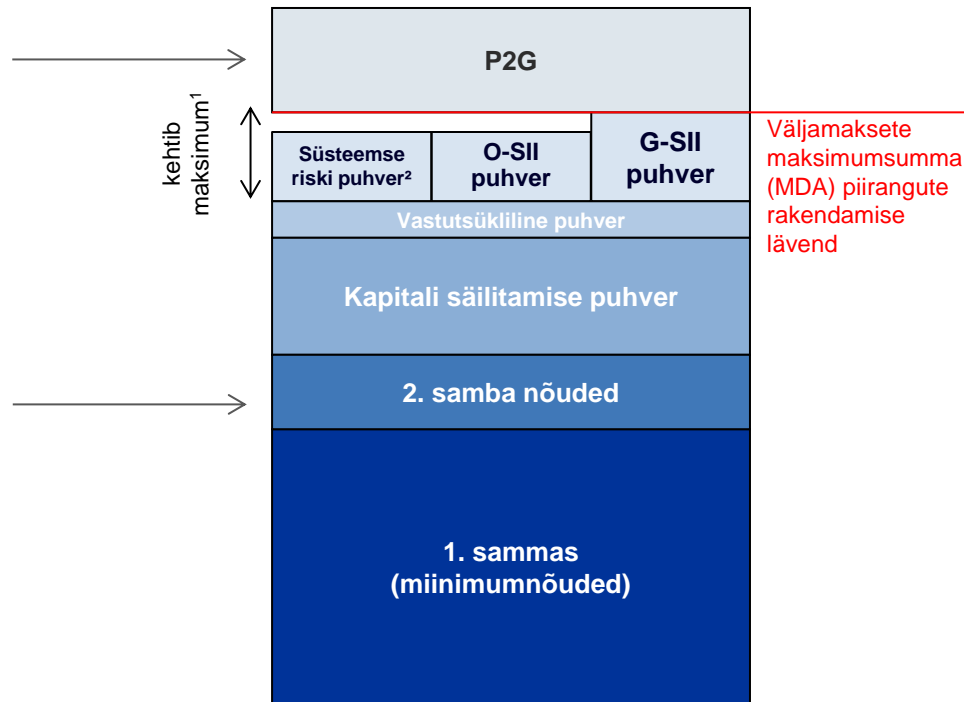

Negatiivse stressitesti tulemused halvimate näitajatega aasta alusel ainult 2. samba soovituslikes nõuetes

* Joonis on illustratiivne ning selle proportsioonid ei ole õiged.

Halvimate näitajatega aasta negatiivses stressitests

~~Halvimate näitajatega aasta negatiivses stressitests~~

- 1 Kõige tüüpilisem juhtum; spetsiifilised arvutused võivad tuleneda sellest, kuidas liikmesriik rakendab kapitalinõuete direktiivi artikli 131 lõiget 15.
- 2 Süsteemse riski puhver
- 3 EKP juhhib tähelepanu järgmisele:
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 596/2014 (turukuritarvituse määrus) kohaselt peavad väärtipaberitega börsil kaubelnud krediidiasutused hindama, kas 2. samba nõuded vastavad siseteabe kriteeriumitele ning kas need tuleks avalikustada.
 - Euroopa Pangandusjärelevalve 16. detsembri 2015. aasta arvamus (EBA/Op/2015/24), kus nähakse ette järgmine kord: pädevad asutused peavad kaaluma kapitalinõuete määruse artikli 438 punkti b rakendamist, et nõuda krediidiasutustelt MDAGA seotud asjakohaste kapitalinõuete avalikustamist, või vähemalt ei tohiks nad seada krediidiasutustele takistusi ega heidutusi selle teabe avalikustamisel.

Eespool nimetatut silmas pidades ei sea EKP krediidiasutustele takistusi ega heidutusi MDAGA seotud asjakohaste kapitalinõuete avalikustamisel.

Märkus. MDAd käsitleva EBA arvamuse rakendamine ja 2016. aasta 1. juuli pressiteade

Likviidsusega seotud riskid

Kolm vaatenurka (kolm moodulit)

1. moodul Järelevalve vaatenurk

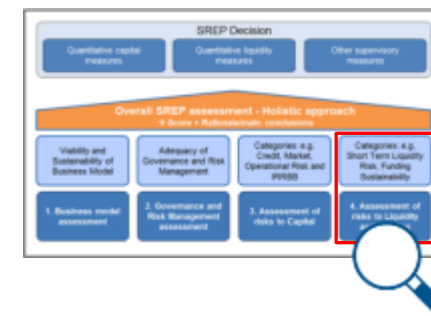
- Lühiajaline likviidsus, rahastamise jätkusuutlikkus
- ✓ Andmete kogumine
- ✓ Lühiajalise likviidsuse ja rahastamise jätkusuutlikkusega seotud riskide lähtepunktisummad
- ✓ Põhjalik analüüs

2. moodul Panga vaatenurk

- ✓ Andmete kogumine, nt ILAAPi aruanded
- ✓ Alushinnang: krediidasutuse sisehinnangute kontrollimine
- ✓ Põhjalik analüüs, nt ILAAPi usaldusväärse analüüs

3. moodul Ettevaatav perspektiiv

- ✓ Andmete kogumine: pangasisesed stressitestid
- ✓ Alushinnang: järelevalvealased stressitestid
- ✓ Järelevalvealaste stressitestide ja pangasiseste stressitestide tulemuste hindamine

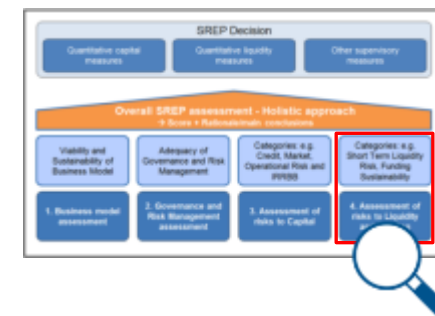
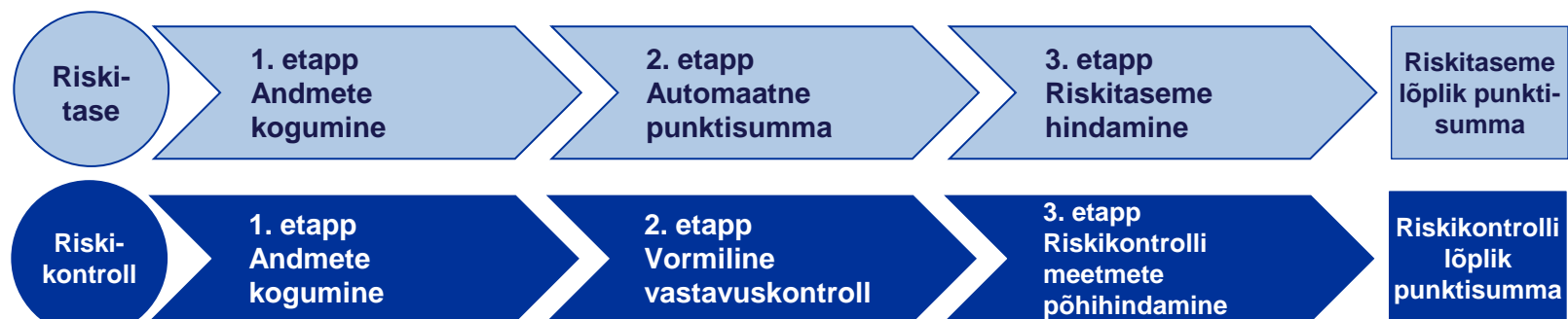

SREP 2016

- ✓ Suurim kaal 1. moodulil
- ✓ 2. moodul – ILAAPis palju lahkevusi
- ✓ 3. moodul veel täielikult välja kujundamata

Alus: EBA SREPi suuniste artiklid 370-373

Likviidsusega seotud riskid – 1. moodul

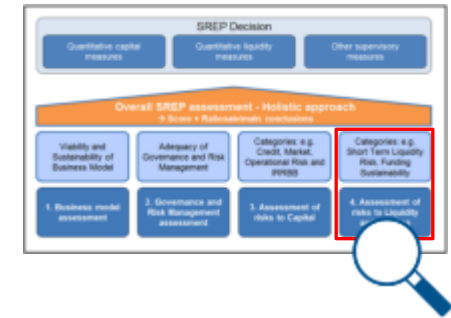

Konkreetses riskiteguri süvaanalüüs **lühiajalise likviidsusriski** näitel

1. etapp	2. etapp	3. etapp
<p>➤ Riskitase</p> <ul style="list-style-type: none"> Rühm kindlaksmääratud näitajaid, mis põhinevad rakenduslike tehniliste standardite ja lühiajalise analüüsi andmetel <p>➤ Riskikontroll</p> <ul style="list-style-type: none"> Andmete kogumine 	<p>➤ Riskitase</p> <ul style="list-style-type: none"> Automaatne punktisumma, mille aluseks on eri näitajad, nt: <ul style="list-style-type: none"> likviidsuskattekordaja lühiajaline rahastamine / kogurahastamine <p>➤ Riskikontroll</p> <ul style="list-style-type: none"> Sisejuhtimise, riskivalmiduse, riskiohjamise ja siseauditi vastavuskontroll 	<p>➤ Riskitase</p> <ul style="list-style-type: none"> Põhjalikum analüüs: <ul style="list-style-type: none"> lühiajaline hulgirahastamisrisk päevasisene risk likviidsuspuhvrite kvaliteet rahastamise struktuurne sobimatus <p>➤ Riskikontroll</p> <ul style="list-style-type: none"> Põhjalikum analüüs, eeskätt tänu spetsiaalsetele koostumistele pangaga

Likviidsusega seotud riskid – 2. ja 3. moodul

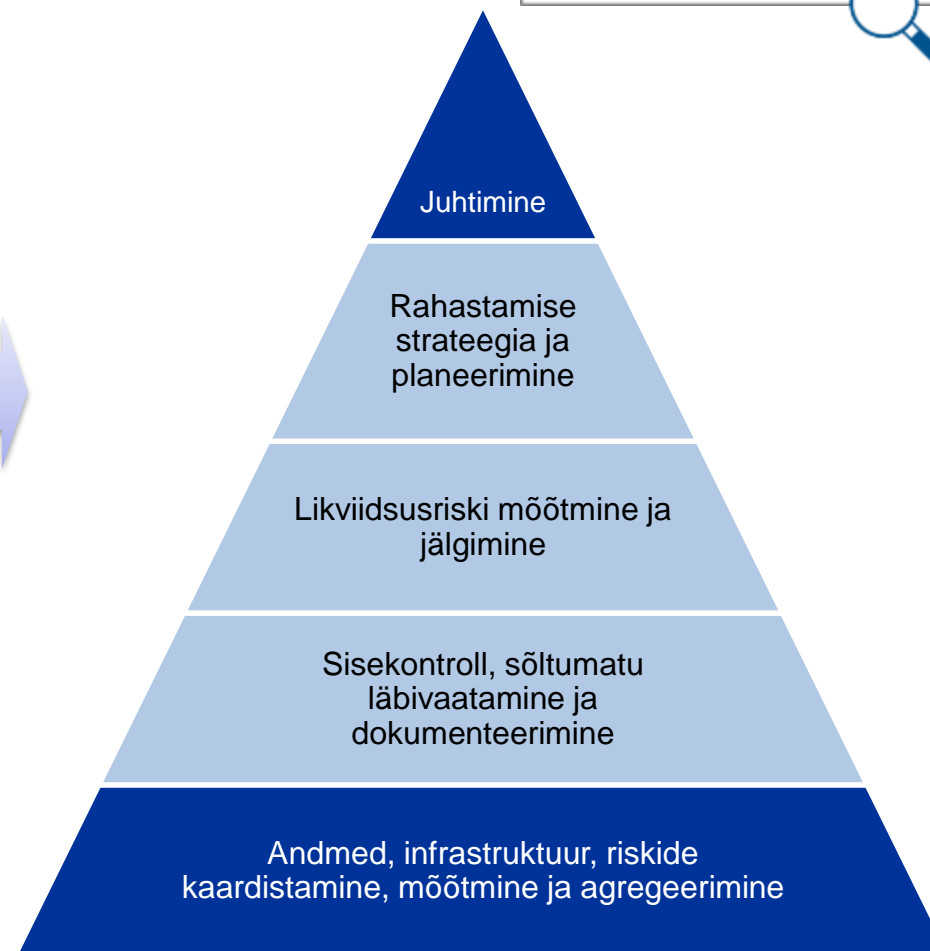
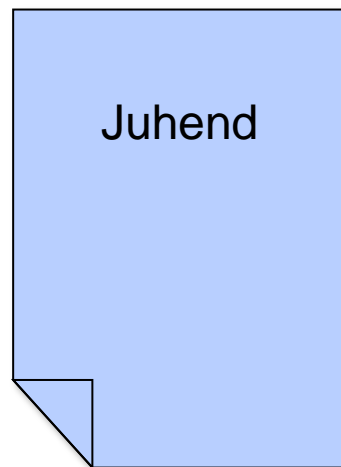
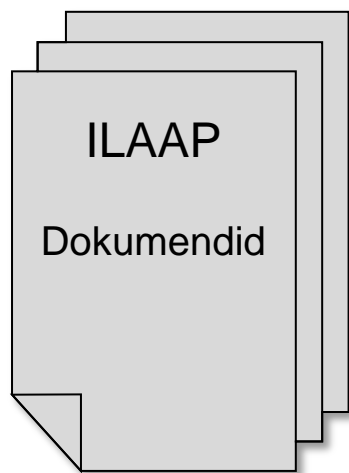
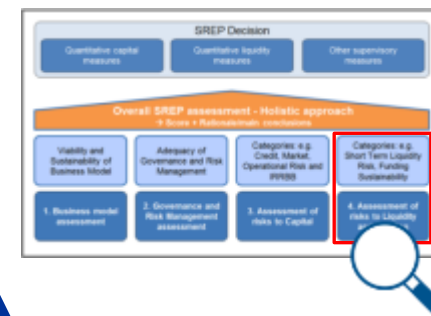
- Sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi (ILAAP) usaldusväarsuse analüüs
- 8. jaanuaril 2016 avaldati EKP ootused ILAAPi suhtes ja ühised järelevalverühmad:
 - hindavad kogu protsessi usaldusväarsust – *kvalitatiivne hinnang*;
 - kontrollivad ILAAPi vajadusi ja stressitesti eeldusi SSMi asendusnäitajate abil – *kvantitatiivne hinnang*;
 - koostavad 2. ja 3. mooduli hinnangu, mida kasutatakse üldise likviidsuse adekvaatsuse hinnangu koostamisel.

EKP ootused ILAAPi suhtes

- Sisuline vastavus EBA suunistele
- Sisedokumendid tuleb esitada koos juhendiga
- Juhtorgani poolt allkirjastatud kokkuvõtted likviidsuse adekvaatsuse kohta, millele on lisatud ILAAPi tulemuste analüüs

ILAAP – kvalitatiivne hinnang

Ühise järelevalverühma läbiviidud hindamine

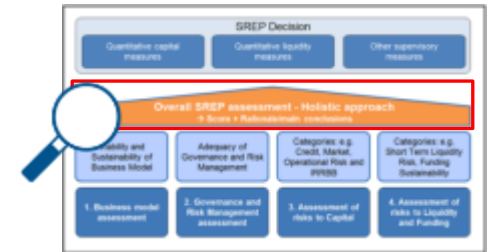
→ Otsus ILAAPi usaldusväärse kohta

Pangasisesed dokumentid vastavalt EBA suunistele

Kavandatud EBA suuniste osana, et hõlbustada ühise järelevalverühma ligipääsu pangasisestele dokumentidele

SREPi üldhinnang (terviklik ülevaade)

- Annab koondülevaate krediidasutuse riskiprofiilist:
 - põhineb kõigi nelja elemendi hindamisel (mitte lihtsal summeerimisel)
 - lähtekohana peetakse nelja SREPi elementi võrdselt oluliseks
- Võtab arvesse:
 - krediidasutuse kapitali/likviidsuse planeerimist, et tagada CDR IV/CRRi täielik rakendamine
 - võrdlusi samalaadsete krediidasutustega
 - makromajanduslikku keskkonda, milles krediidasutus tegutseb

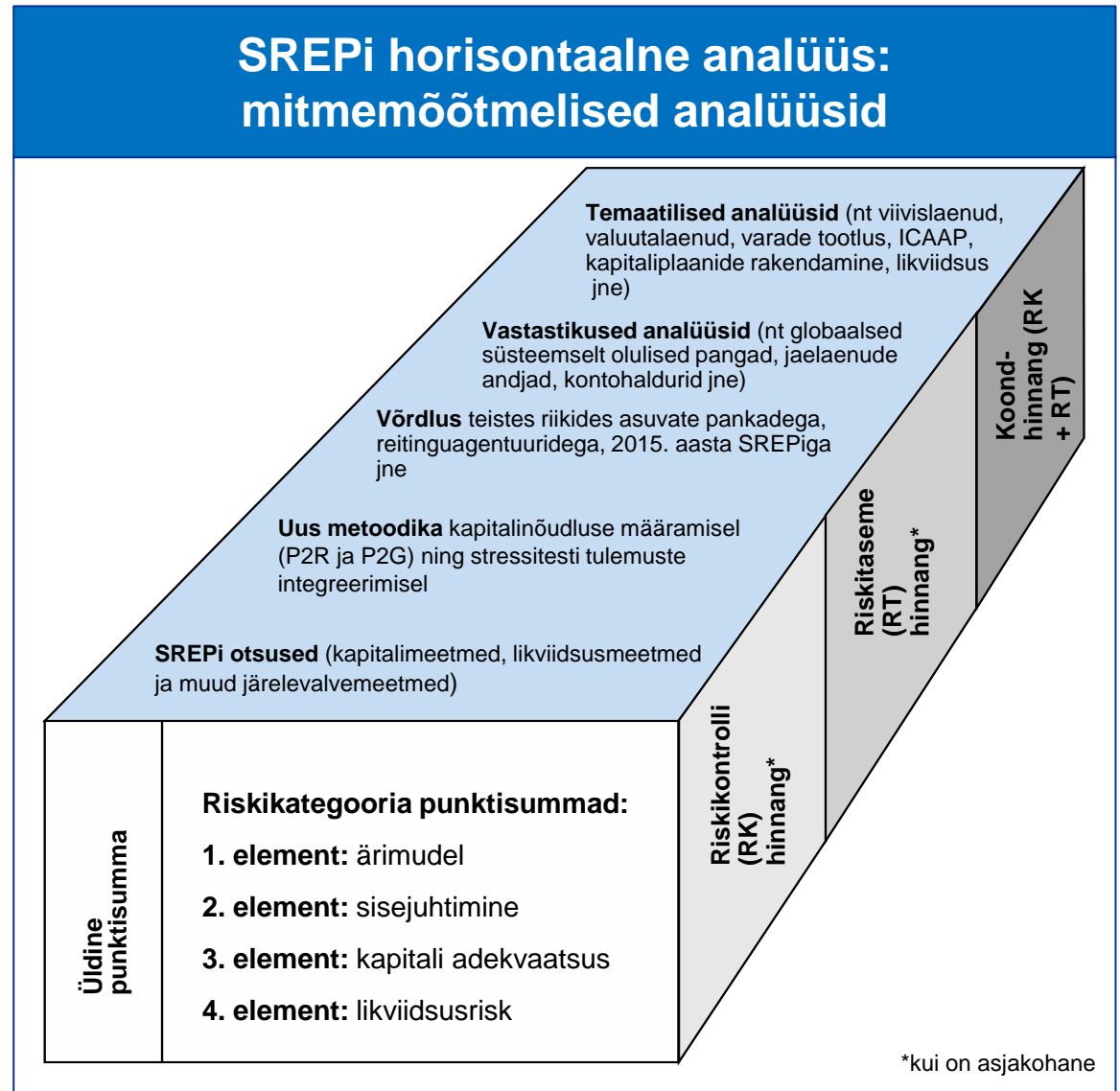

Kooskõlas EBA järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi (SREP) suunistega (tabel 13, lk 170 ja 171) kajastab SREPi üldine punktisumma järelevalveasutuse hinnangut krediidasutuse elujõulisusele: suurem punktisumma näitab suuremat riski asutuse elujõulisusele tulenevalt riskiprofiili ühest või mitmest osast, milleks võivad olla ärimudel, sisejuhtimise raamistik ja konkreetsed maksevõime või likviidsusega seotud riskid.

Krediidasutuse riskiprofiil on alati **mitmetahuline** ja paljud riskitegurid on **omavahel seotud**.

Järjepidev ja õiglane kohtlemine

- Hinnangute ja otsuste koostamisel viiakse läbi **suur hulk horisontaalseid analüüse**, et:
 - anda täiendavaid vaatenurki ühistele järelevalverühmadele,
 - toetada tegevuspõhimõtete arutelusid ja otsustusprotsesse.

Oli võimalik teha laiahaardeliselt samalaadsete krediidasutuste ulatuslikke võrdlusi ja läbivat analüüsi, võimaldades hinnata kõiki krediidasutusi **järjekindlalt** ja edendada **veelgi terviklikumat ühtset pangandusturgu**.

SREP tervikuna on alus, millest lähtutakse kapitali ja likviidsuse adekvaatsuse hindamisel ja vajalike järelevalvemeetmete võtmisel probleemide lahendamiseks

- Järelevalvenõukogu teeb SREPi otsused (millele järgneb EKP nõukogu vastuväidete mitteesitamise menetlus)
- SREPi otsused võivad sisaldada järgmist:

Omavahendite nõuded

- SREPi kogukapitanõue, mis koosneb omavahendite miinimumnõuetest (8%¹) ja täiendavate omavahendite nõuetest²
- Kombineeritud puhvri nõuded²
- Soovitus hakata järk-järgult täitma nõutavaid suhtarve täies ulatuses

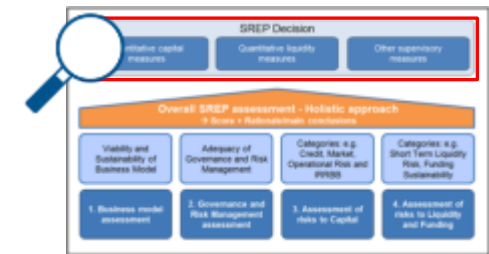
Krediitiasutusepõhised kvantitatiivsed likviidsusnõuded

- Kehtivatest miinimumnõuetest kõrgem likviidsuskattekordaja
- Pikemad toimetulekuperioodid
- Riigi tasandi meetmed

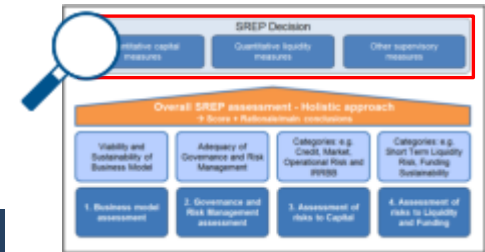
Kvalitatiivsed järelevalvemeetmed

- Ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 16 lõike 2 kohaselt on täiendavateks järelevalvemeetmeteks nt õigus piirata krediitiasutuse äritegevust, nõuda riskide vähendamist, piirata dividendide jaotamist või nõuda selle eelnevat heakskiitu, ning kehtestada täiendava või sagedasema aruandluse nõuded.
- SREPi teabevahetus hõlmab ka 2. samba soovituslikke nõudeid, mis on väljendatud esimese taseme põhiomavahendite suhtarvu lisanõudena.

1 Neist vähemalt 56,25% esimese taseme põhiomavahendites
 2 Ainult esimese taseme põhiomavahendid

SREPi otsused – kapitalimeetmed

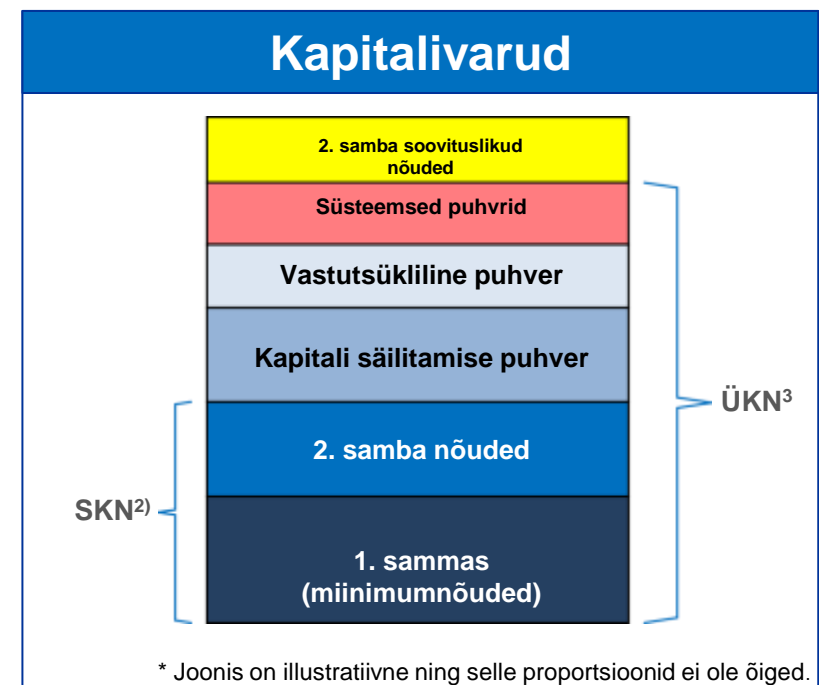
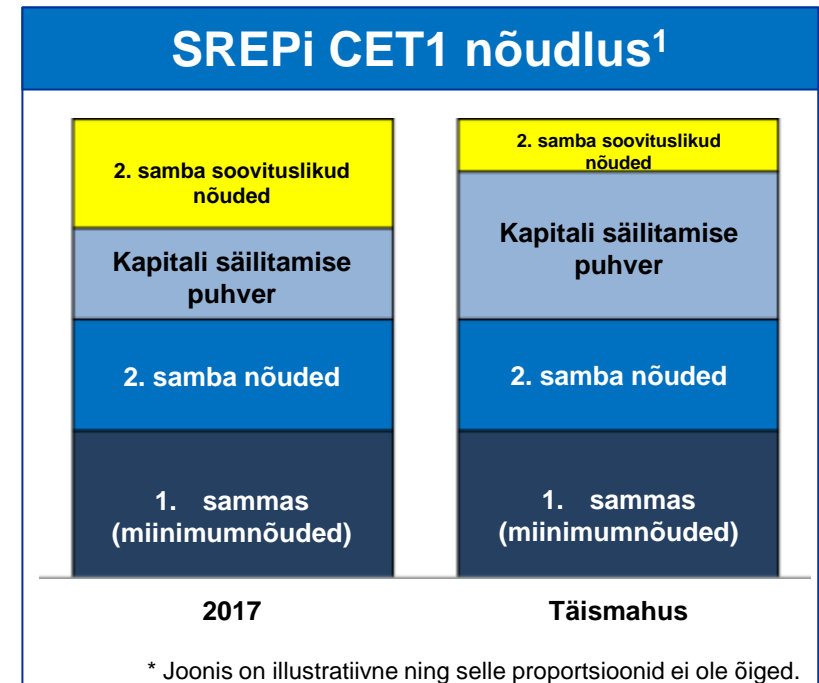
	SREP 2015	SREP 2016
2. sammas	2. sammas (MDAga seotud)	2. samba nõuded (MDAga seotud) 2. samba soovituslikud nõuded (ei ole MDAga seotud)
Kapitali säilitamise puhver	Kattuvus 2. sambaga (2. sammas, bruto)	Ei kattu 2. sambaga
CET1 nõuete järjestus	<i>-Joonis on illustratiivne ning selle proportsioonid ei ole õiged.</i> 	<i>* Joonis on illustratiivne ning selle proportsioonid ei ole õiged.</i>
Kapitali koosseis	2. sammas: 100% CET1	2. samba nõuded ja 2. samba soovituslikud nõuded: 100% CET1
SREPi otsus	Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv	2. samba nõuded: esimese taseme põhiomavahendite suhtarv ja SREPi kogukapitalinõue ³ 2. samba soovituslikud nõuded: esimese taseme põhiomavahendite suhtarvu lisanõue

- 1 Kõige tüüpilisem juhtum; spetsiifilised arvutused võivad tuleneda sellest, kuidas liikmesriik rakendab kapitalinõuete direktiivi artikli 131 lõiget 15.
- 2 Süsteemse riski puhver
- 3 Kui 1. samba nõudes (AT1/T2) on puudujääk, tuleb see katta 2. samba nõuete täiendavatest esimese taseme omavahenditest (2017. aastal mitte 2. samba soovituslikest nõuetest).

Märkus. MDA-d käsitleva EBA arvamuse rakendamine ja 2016. aasta 1. juuli pressiteade

Kui muud tingimused jäävad samaks, võib süsteemi praeguse kapitalinõudluse alusel prognoosida ka edasist arengut.

- Kui muud tingimused jäävad samaks, peaks kapitalinõudlus püsima üldjoontes stabiilsena¹.
- Kui krediidasutuse vahendid jäävad või tõenäoliselt jäävad 2. samba soovituslikest nõuetest allapoole, peab ta kohe ühendust võtma oma ühise järelevalverühmaga.
- Pangad peavad ühtlasi arvesse võtma süsteemseid puhvreid (G-SII, O-SII ja süsteemse riski puhvrid) ja vastutsüklilist puhvrit, mis on osa kapitalivarudest.

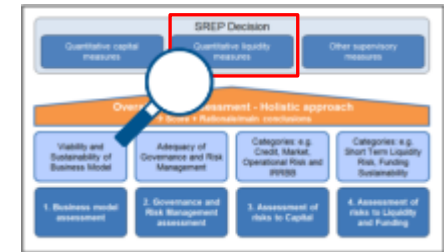
¹ Kapitalinõudlus = 1. sammas + 2. samba nõuded, kapitali säilitamise puhver ja 2. samba soovituslikud nõuded. Vaatamata kapitali säilitamise puhvri järkjärgulisele rakendamisele peaks pankade 2. samba soovituslike nõuete tase olema ka edaspidi positiivne.

² SKN: SREPi kogukapitalinõue

³ ÜKN: üldised kapitalinõuded

SREPi otsused – likviidsusmeetmed

- Likviidsuskattekordaja nõuded jõustusid 1. oktoobril 2015.
- Likviidsusmeetmete näited:
 - kehtivatest miimumnõuetest kõrgem likviidsuskattekordaja
 - teatud minimaalse toimetulekuperioodi nõue
 - likviidsete varade miimumsumma nõue

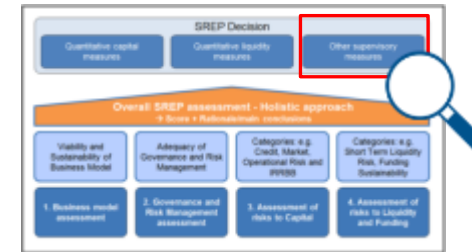

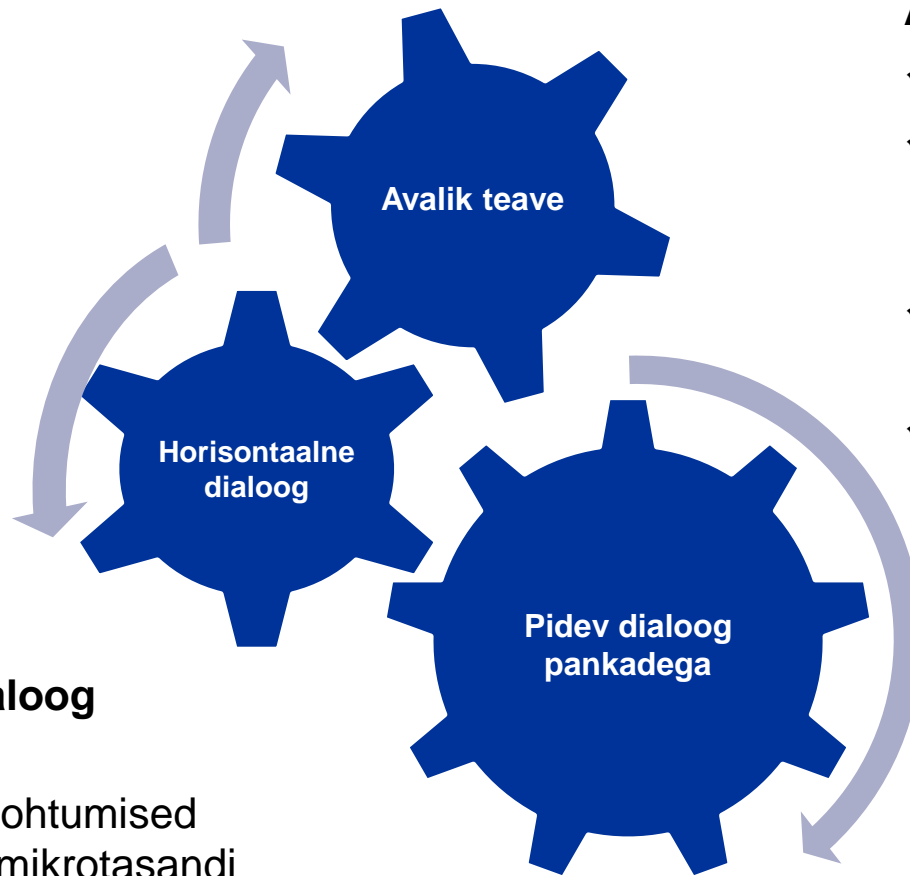
SREPi otsused – muud järelevalvemeetmed

Ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 16 lõige 2

EKP-I on järgmised volitused:

- (a) nõuda, et krediidasutused hoiaksid kapitalinõudeid ületavaid omavahendeid;
- (b) nõuda korra, protsesside, mehhanismide ja strateegiate tugevdamist;
- (c) nõuda, et krediidasutused esitaksid kava järelevalvenõuetele vastavuse taastamiseks, ja kehtestada tähtaeg selle rakendamiseks [...];
- (d) nõuda, et krediidasutused kohaldaksid konkreetset eraldiste tegemise korda või varade käsitlemist tulenevalt omavahenditele esitatavatest nõuetest;
- (e) piirata krediidasutuste äritegevust, operatsioone või võrgustikku või nõuda sellise tegevuse lõpetamist, mis ülemääraselt ohustab asjaomase krediidasutuse usaldusväärsust;
- (f) nõuda krediidasutuste tegevuse, toodete ja süsteemidega seonduvate riskide vähendamist;
- (g) nõuda, et krediidasutused piiraksid muutuvtasu osakaalu [...];
- (h) nõuda, et krediidasutused kasutaksid puhaskasumit omavahendite tugevdamiseks;
- (i) piirata või keelata ära asjaomase krediidasutuse väljamaksed aktsionäridele, liikmetele või täiendava esimese taseme omavahenditesse kuuluvate instrumentide omanikele, kui keelustamine ei too kaasa krediidasutuse makseviivitust;
- (j) kehtestada täiendava või sagedasema aruandluse nõuded [...];
- (k) kohaldada konkreetseid likviidsusnõudeid, sealhulgas piirangud varade ja kohustuste lõpptähtaegade erinevusele;
- (l) nõuda täiendavat avalikustamist;
- (m) kõrvaldada mis tahes ajal ametist krediidasutuste juhtorgani liikmeid.

Horisontaalne dialoog finantssektoriga

- ✓ Korrapärased kohtumised pangaliitude ja mikrotasandi usaldatavusjärelevalve IV peadirektoraadi vahel
- ✓ Seminarid kõikide oluliste krediidasutustega

Avalik teave

- ✓ Pangandusjärelevalve juhend
- ✓ EKP tegevuspõhimõtted (nt väljamaksete maksimumsumma, tasustamise vms kohta)
- ✓ Järelevalvenõukogu esimehe ja aseesimehe kõned
- ✓ Kirjad Euroopa Parlamendi liikmetele, arutelud ja mõttevahetus nendega

Pidev dialoog pankadega

- ✓ Järelevalvealane kontrolliprogramm
- ✓ Pankade ja ühiste järelevalverühmade kohtumised (eelkõige enne SREPi otsuseid – järelevalvealane dialoog)
- ✓ SREPi otsused (pankade õigus esitada oma seisukohad)

Pankadel on

- ✓ piisavalt selge arusaam metoodikast, riskide hindamisest ja vajalikest parandusmeetmetest,
- ✓ piisav kindlustunne kapitali planeerimiseks.

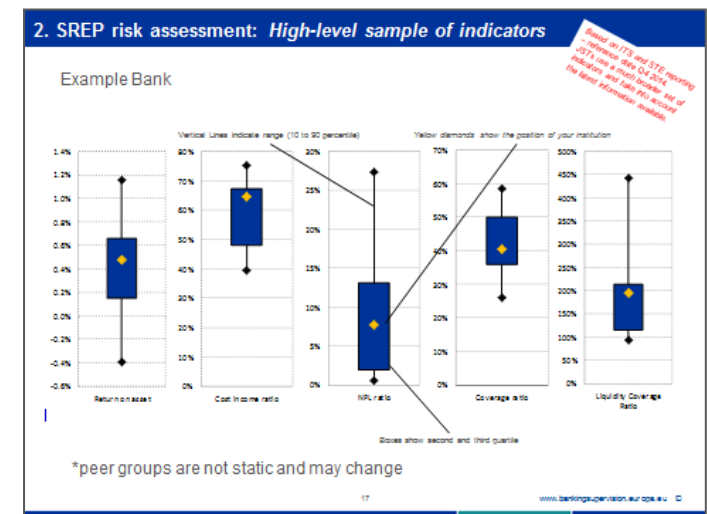
Tõhustatud pidev dialoog pankadega

SREPi teabekogum

Jagatakse kõigi oluliste krediidasutustega, et tagada järjepidevus ja kvaliteet kogu euroalal:

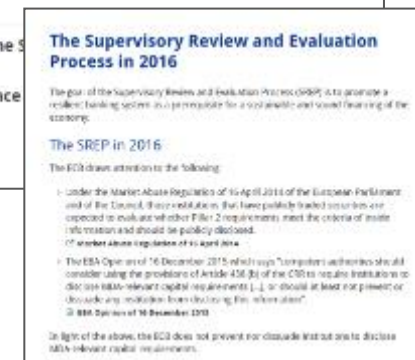
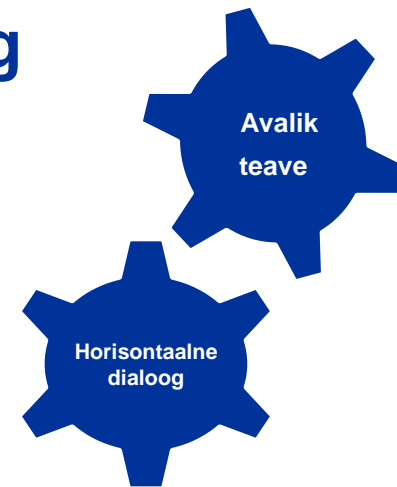
- võimalike otsuste (nt kapitali-, likviidsus- ja muud kvalitatiivsed meetmed) põhikaalutlused
- stressitesti tulemuste läbivaatamine
- põhinäitajate võrdlus samalaadsete krediidasutuste lõikes

Küllaldane üldsuse teavitamine ja horisontaalne dialoog

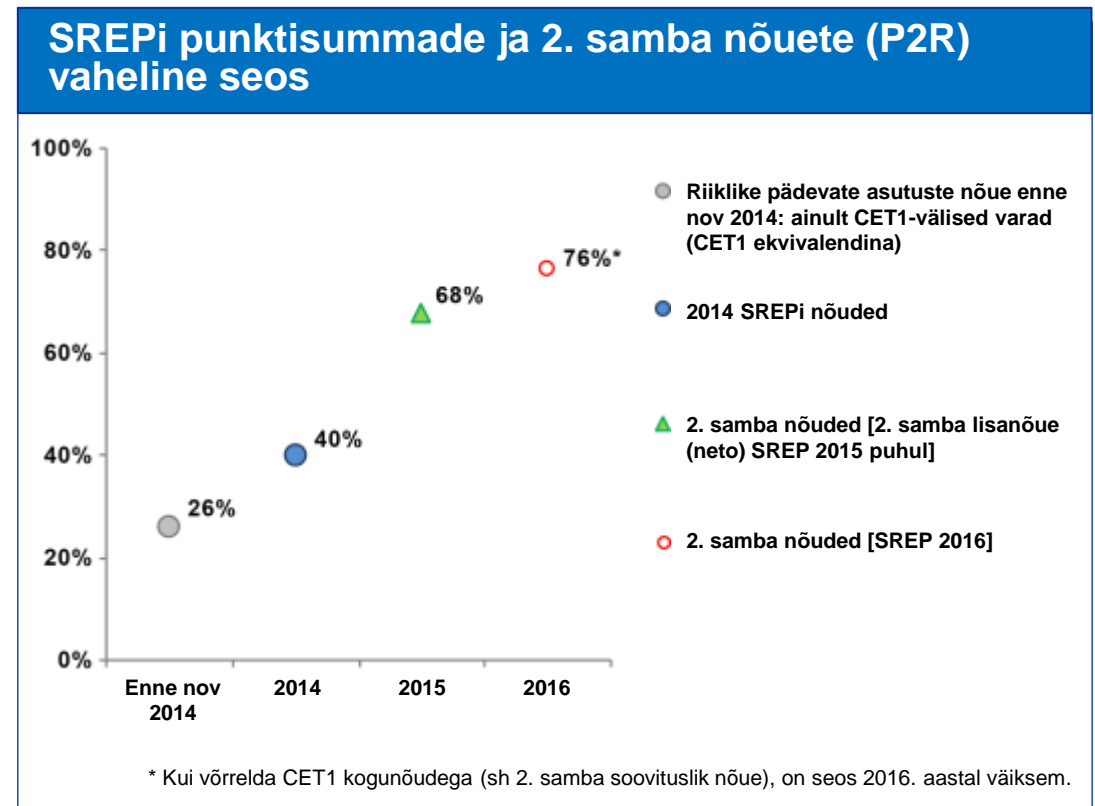
2016. aasta SREPi käigus parandas ühtne järelevalvemehhanism nii läbivaatamise ja hindamise protsessi kui ka edasiste arengute ja prioriteetide läbipaistvust.

- Jaanuar: avaldatakse ühtse järelevalvemehhanismi prioriteetidid
- Jaanuar: SREPi seminarid tegevjuhtidele
- Juuni: EKP aruanne juhtimis- ja riskivalmidusraamistiku kohta
- Juuli: üksikasjalik teave 2016. aasta stressitestide tulemuste kohta ja nende mõjude kohta SREPile – konverentskõned pankade avalike suhete juhtide, analüütikute ja meediakanalite esindajatega
- September: SREPi tulemuste avalikustamist käsitleva EBA arvamuse rakendamine
- November: järelevalvenõukogu esimehe kuulamine Euroopa Parlamendis
- Kogu tsükli vältel: arvukad kohtumised pangaliitudega

SREPi teine tsükkel viidi läbi tõhusalt, tagades võrdsed võimalused

- **Ulatuslik ühtlustamine**
 - Piiratud hinnangute tõhus kasutamine
 - Tugevam seos krediidasutuse riskiprofiili ja kapitalinõuete vahel
- **2016. aastal täiustati mõningaid SREPi metoodika aspekte, nt**
 - Likviidsus- ja rahastamisriski hindamist
 - Ühtlustati ICAAPi hinnangute raamistikku
 - Valmistati ette 2016. aasta stressiteste ja kehtestati soovituslikud kapitalinõuded
- **Edaspidi jätkatakse SREPi metoodika edasiarendamist, et jälgida ettevaatavalt pankade tegevust ja riske.**

Andmed põhinevad pankadel, kelle kohta on vastu võetud SREPi 2016. aasta lõplik otsus seisuga 30. november 2016.